

Verksamhetsbeskrivning

Nätverket för vindbruk

Förord

Detta dokument riktar sig till ansvariga på Energimyndigheten, samt till nätverkets noder och övriga externa samarbetspartner och så småningom även till dem som ska utvärdera programmet. Syftet är att dokumentera och förtydliga Nätverket för vindbruks innehåll och genomförande och på så sätt skapa en samsyn mellan alla som är involverade i programarbetet.

Verksamhetsbeskrivningen ska bidra till myndighetens främjandeuppdrag av vindkraft samt stärka samordningen och underlätta vid prioriteringar och beslut inom Nätverket för vindbruks verksamhetsområde. Dokumentet är framtaget i samarbete med myndighetens externa samarbetspartner som driver Nätverkets fyra noder.

Innehåll

1	Programmets inriktning	5
1.1	Vision.....	5
1.2	Syfte och effektmål.....	5
1.3	Mål.....	6
1.4	Kunskaps- och utvecklingsområden.....	7
1.5	Skäl för beslut.....	8
1.6	Miljöaspekter.....	10
1.7	Projektgenomförare/projektdeltagare.....	10
1.8	Arbetssätt.....	10
2	Bakgrund	12
3	Genomförande	14
3.1	Organisation.....	14
3.2	Tidplan.....	16
3.3	Tillsätta projekt i programmet.....	16
3.4	Kommunikation och kunskapsförmedling från programmet.....	18
3.5	Kommunikation och resultatspridning från projekt.....	19
3.6	Utvärdering.....	20
4	Avgränsningar	21
4.1	Andra anknyttande program inom Energimyndigheten.....	21
5	Ytterligare information	22

1 Programmets inriktning

1.1 Vision

Nätverket för vindbruks vision är ett helt förnybart energisystem i Sverige där vindkraften står för en betydande andel. Nätverket för vindbruk ska bidra till omställningen mot ett 100 procent förnybart energisystem genom att sprida kunskap om vindkraftens speciella förutsättningar och verka för att utbyggnaden sker med god lokal och regional förankring.

Nätverket för vindbruks vision utgår från vindkraftens betydelse i omställningen till ett hållbart energisystem och bygger på:

- En väl förankrad och väl lokaliserad utbyggnad av vindkraft som baseras på god kompetens, fakta och aktuell kunskap
- Att svensk industri och näringsliv drar största möjliga nytta av vindkraftsutbyggnaden
- Att alla vindkraftsetableringar genererar mervärde till lokalsamhället

1.2 Syfte och effektmål

Nätverket för vindbruk ingår som en del av Energimyndighetens strategi för arbetet inom vindkraftsområdet. Vindkraftsstrategin innehåller myndighetens gemensamma målbild och strategi för forskning, stöd och insatser inom vindkraftsområdet. Den nu gällande versionen av vindkraftsstrategin antogs 2016-03-21. Strategin ses över vid behov och minst vartannat år, en första revision ska göras under 2018.

Vindkraftsstrategins effektmål

- Vindkraften utgör en betydelsefull del av den svenska elförsörjningen.
- Vindkraften bidrar med klimatnytta, näringslivsutveckling och stabilitet i elsystemet.
- Driften och utbyggnaden av vindkraft sker med hänsyn tagen till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Nätverket för vindbruk ska framför allt bidra till att vindstrategins effektmål vad gäller hållbarhet uppnås, men ska också vara ett verktyg för att främja målen vad gäller näringslivsutveckling och stabilitet i elsystemet.

Vindstrategins prioriterade insatsområden

Tre huvudområden med tillhörande underområden har prioriterats i strategin. Dessa är svenska förhållanden, hållbarhet samt integration i energisystemet.

Figur 1. Prioriterade områden i Energimyndighetens vindkraftsstrategi 2016-2017

1.3 Mål

1.3.1 Utfall på lång sikt

Utifrån Vindstrategin formuleras följande effektmål för Nätverket för vindbruk:

Målet för programmet sammanfattas på följande sätt:

- Att ny vindkraft är väl lokaliserad och väl förankrad i området där den etableras
- Att arbetet inom berörda myndigheter och kommuner med omställningen till ett förnybart energisystem och därmed även vindkraftsutbyggnaden, är baserat på god kompetens, fakta och aktuell kunskap
- Att det finns ett starkt nätverk mellan akademi, näringsliv och myndigheter i syfte att särskilt det svenska näringslivet drar största möjliga nytta av vindkraftsutbyggnaden

- Att alla vindkraftsetableringar genererar mervärde till lokalsamhället

1.3.2 Utfall på kort sikt

- Kommuner och andra lokala aktörer där det planeras en stor utbyggnad av vindkraft arbetar aktivt för att öka den lokala nyttan i samband nya vindkraftsetableringar
- Alla kommuner har insikt om vindkraftens betydelse för den kommande energiomställningen
- Beslutsfattare i ansvariga myndigheter har insikt om branschens behov av arbetskraft med rätt kompetens
- Ett nätverk för utbyte av erfarenheter mellan kommuner som arbetar aktivt för att få in hållbar utbyggnad av vindkraft i sina översiktsplaner är etablerat
- Vindkraftshandläggare har tillräckliga kunskaper om vindkraftens miljöeffekter, och följer med i utvecklingen av metoder och nya tekniker som minskar eventuella negativa miljöeffekter
- Vindkraftshandläggare är väl förtrogna med aktuell utveckling av den juridiska praxisen vid prövning av ny vindkraft
- Länsstyrelsernas naturvårdsenheter känner till aktuell forskning kring vindkraftens miljöeffekter och hur de kan mildras
- Utökad utbyte med nätverket för Länsstyrelsernas energi- och klimatstrategier ”LEKS”
- Ändamålsenlig dialog mellan berörda aktörer kring utvecklingen av ny vindkraft är etablerad och förs kontinuerligt.

1.3.3 Indikatorer

- Programmets projektportfölj speglar alla aktuella problemställningar
- Nätverket har aktiva projekt i de delar av landet där stor utbyggnad av vindkraft planeras
- Relevanta aktörer är involverade
- Verksamhetens kommunikationsinsatser når relevanta aktörer
- Nya eller utökade relevanta nätverk är etablerade

1.4 Kunskaps- och utvecklingsområden

Detta kapitel listar de områden som Energimyndigheten bedömer som mest relevanta för att uppnå programmets vision och målsättningar. Nätverket för vindbruk är uppbyggt kring fyra regionala noder med var sitt kompetensområde. Medel för dessa projekt avsätts utanför de öppna utlysningarna, och deras verksamhetsområden är:

- Arbetskraftsförsörjning, drift och underhåll, Vindkraftcentrum.se, Strömsunds kommun
- Näringslivs- och affärsutveckling, Västra Götalandsregionen
- Planerings och tillståndsfrågor, Länsstyrelsen Halland
- Utbildning och kompetensfrågor, Uppsala universitet, Campus Gotland

Därutöver fördelas övriga medel via en årlig öppen utlysning med syfte att förstärka utvecklingen inom dessa fyra ämnesområdena – med särskilt fokus på att öka det lokala och regionala engagemanget där vindkraften byggs ut, och bidra till kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte framför allt kopplad till planering- och tillståndsärenden för ny vindkraft.

Exempel på projekt som kan ges stöd är:

Lokala projekt där kommuner, regioner eller ideella lokala föreningar får stöd för att arbeta med frågor kring lokal nytta och ökad samverkan mellan aktörer.

Projekt som syftar till att höja kunskapen om vindkraft hos programmets målgrupper.

Projekt som syftar till att öka nätverkanget mellan programmets målgrupper och verka för stärkt näringslivsutveckling.

1.5 Skäl för beslut

Sverige har som mål att landet ska nå ett helt förnybart elsystem till år 2040.

Vindkraft kommer enligt flera bedömningar att utgöra en grundpelare i detta system. Enligt vissa analyser kan elproduktionen från vindkraften behöva mer än fyrdubblas i landet för att klara elförsörjningen i ett 100 procent förnybart elsystem. Inom denna tidsperiod behöver samtidigt många äldre anläggningar ersättas eftersom de når slutet av sin driftstid, vilket ytterligare ökar behovet av att bygga ut elproduktionen på ett hållbart sätt. En förutsättning för att nå dit är att fortsätta verka för lokal förankring av vindkraft. Vindkraften har ett generellt sett starkt stöd hos allmänheten (källa: ”Svenska folkets åsikter om olika energikällor 1999- 2016” SOM-institutet 2017).

Nätverket för vindbruk ska fortsätta vara ett medel för att värna detta stöd genom att ge stöd till en initierad lokal dialog kring vindkraftsfrågor baserad på kunskap och erfarenhet. Med fokus på optimerad planering och genom att föra ut kunskap och verktyg för att bedöma och öka den lokala nyttan ska programmet bidra till att göra utbyggnaden effektiv och att diskussionen kan utgå från relevanta och aktuella fakta.

I budgetpropositionen 2007/08 kan man läsa:

”Regeringen avser att under 2008 skapa ett nationellt nätverk för vindbruk innefattande ekonomiskt stöd för särskilda vindkraftsatsningar i syfte att stärka kunskapsuppbyggandet och underlätta för samordnade insatser när det gäller informations- och kunskapsfrågor kring vindkraft. En central uppgift är att tillvarata pågående och nytillkommande regionala initiativ av nationell betydelse.

Regeringens förslag: Ett nationellt nätverk för vindbruk skapas för att sprida kunskap om naturresursen vind och säkerställa tillgången till information för att underlätta utbyggnaden av vindkraft samt understödja regionala initiativ av nationell betydelse.

Den tidigare regeringen aviserade i propositionen Miljövänlig el med vindkraft – åtgärder för ett livskraftigt vindbruk (prop. 2005/06:143, bet. 2005/06:NU21, rskr. 2005/06:141) inrättandet av ett nationellt center för vindbruk. Med detta som utgångspunkt tillskapas ett nationellt nätverk för vindbruk där Energimyndigheten är knutpunkten. En central del i verksamheten är att stärka befintliga initiativ och bidra till att nya regionala nodpunkter kan bildas inom vindkraftområdet. Exempel på redan befintliga initiativ inom vindkraft är den verksamhet som bedrivs på Gotland respektive i Kalmar och Strömsund. På flera platser är en regional verksamhet under uppbyggnad ett sådant exempel är Halland. En viktig uppgift är också att samordna övriga myndigheter i arbetet med vindkraft framförallt Länsstyrelserna men även Boverket, Naturvårdsverket, Jordbruksverket m.fl.

Energimyndighetens uppdrag är att vara den myndighet som leder arbetet med vindkraft och som står för saklighet och kvalitet när det rör kunskap om vindkraft. Inte minst har myndigheten en central roll mot andra myndigheter inom vindkraftsområdet och har ett ansvar för kompetensuppbyggnad på regional och lokal nivå. En kompletterande satsning på ett nationellt nätverk för vindbruk är av betydelse för att tillvarata de möjligheter som en utbyggnad av vindkraft innebär för lokal och regional utveckling.

Pågående och nytillkommande initiativ på vindkraftområdet bereds på detta sätt möjlighet att söka medel för sin verksamhet.

Syftet med satsningen är att den ska förstärka och komplettera de insatser som redan görs på vindkraftområdet såväl innehålls- som resursmässigt.

Regionerna har olika förutsättningar och inriktning för ett arbete med vindbruk. Vissa aktörer kan komma att söka ett nära samarbete med högskolor och universitet medan andra kan bli mer industriellt inriktade.

De satsningar som kan erhålla stöd ska uppfylla ett eller flera av nedanstående villkor:

- *medverka till att bygga upp kunskap och utveckla, kvalitetssäkra och underhålla de informationsslag som respektive part förfogar över och som kan ha relevans för en fortsatt satsning på vindbruk*
- *förmedla ökad kunskap om vindbrukets regionala egenskaper i syfte att uppnå en ökad utbyggnad av vindkraftsanläggningar och en ökad acceptans*
- *medverka till en förbättrad samverkan med andra intressen på regional och lokal nivå*
- *tillvarata möjligheter till samordning med insatser inom ramen för den europeiska regionala utvecklingsfonden*

- *bidra till förbättrade förutsättningar för utbyggnad av en lokalt förankrad, förnybar och långsiktigt hållbar elproduktion från vind, här också benämnt vindbruk*
- *medverka till utveckling regionalt och lokalt på landsbygden och därigenom kunna ge nya arbetstillfällen och öppna nya möjligheter för förstärkt lokalt entreprenörskap och företagande.*
- *understödja och komplettera Energimyndighetens arbete på vindkraftområdet*

Med en kraftigt ökad utbyggnad och snabb teknikutveckling som vindkraftsbranschen uppvisar kvarstår behovet av att bygga lokal, regional kapacitet kring olika aspekter av vindkraftsutbyggnaden.

Det pågår, både i Sverige och internationellt, också en snabb utveckling av olika tekniker och metoder för att mildra den påverkan på omgivningen som vindkraften kan ha. Genom nätverkets roll som kunskapsförmedlare och verktyg för att skapa erfarenhetsutbyte både mellan olika aktörer och olika regioner kommer Sverige stå bättre rustad att ta sig an omställningen till ett förnybart energisystem. Samtidigt kommer verksamheten att fortsätta att finansiera satsningar på strukturer som gör det lättare att planera och etablera vindkraft.

1.6 Miljöaspekter

Utbyggnaden av vindkraft kan bidra till att miljö kvalitetsmålet ”Begränsad klimatpåverkan” uppnås. Vindkraften bidrar dessutom till att uppnå flera andra miljö kvalitetsmål, främst ”Frisk luft”, ”Ingen övergödning” och ”Bara naturlig försurning”. Etablering av vindkraft kan i de fall den medför en negativ miljö påverkan komma i konflikt med miljö kvalitetsmålet Biologisk mångfald och God bebyggd miljö. Vidare kan konflikt t.ex. med friluftslivet, kulturmiljön, landskapsbilden, andra näringar och närboende uppstå. En väl planerad etablering av vindbruk där olika samhällsintressen samverkar ökar möjligheterna att stödja merparten av miljö målen.

1.7 Projektgenomförare/projektdeltagare

Programmet vänder sig i första hand till lokala och regionala ideella organisationer och intresseorganisationer, regioner, länsstyrelser och kommuner som i någon mån arbetar med eller är berörda av vindkraftsprojekt.

1.8 Arbetsätt

Nätverkets roll är att öka erfarenhetsutbytet samt kunskapsförmedlingen ut till delar av landet där vindkraftens byggs ut. Nätverket för vindbruk har en viktig roll

att föra ut resultat från myndighetens övriga satsningar på vindkraftsområdet. Det sker genom stödet till fyra regionala noder, samt enskilda projekt. Programmet drivs, styrs och följs upp av Energimyndighetens ansvariga handläggare. Det sker framför allt genom årliga uppföljningar och utlysningar av medel.

Kommunikationsarbetet inom nätverket för vindbruk består av att ge underlag till myndighetens nyhetsbrev om vindkraft samt engagemang i den gemensamma vindkraftskonferensen som Energimyndigheten arrangerar. Konferensen är en viktig plattform för nätverkets noder och projekt att föra ut nya resultat och skapa erfarenhetsutbyte.

Beviljade projekt ska arbeta integrerat med sin målgrupp. För att säkerställa det lokala/regionala engagemanget i beslutade projekt ska huvudregeln vara att projekten ska ha 50 procent medfinansiering från sina huvudmän.

Genom ett väl utbyggt nätverk där både bransch och berörda myndigheter omfattas ska Nätverket fortsätta att vara en viktig informationskanal för de olika aktörerna på vindkraftsområdet. Genom att organisera arbetet i ett brett nätverk kan aktuella frågeställningar kontinuerligt fångas upp, och erfarenheter och ny kunskap spridas mellan olika delar av landet och mellan olika aktörer. Nätverkets roll och ansvar är att:

- Förmedla information och kunskap samt öka kompetensen om vindkraftens speciella förutsättningar
- Synliggöra och utbyta erfarenheter av en hållbar vindkraftsutbyggnad
- Stödja och stimulera aktiviteter som kan främja vindbrukets fortsatta utveckling
- Understödja Energimyndighetens arbete med att främja vindkraften

2 Bakgrund

Det politiska målet om ett elsystem baserat på 100 procent förnybart till år 2040 är en utmaning i många delar av samhället. Enligt Energimyndighetens scenarier kan energiomställningen föra med sig ett utbyggnadsbehov av den förnybara elproduktionen på hela 100 TWh i årlig energivolym. Med dagens förutsättningar förväntas en stor del av denna produktion komma från vindkraft, kanske upp emot 75 TWh årligen. Det ska jämföras med dagens årliga vindelsproduktion på cirka 15 TWh. Detta kräver ökade planeringsinsatser och behov av fler nya miljötillstånd för vindkraft.

Energimyndigheten arbetar för omställningen till ett hållbart energisystem och verkar för att skapa förutsättningar för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling.

Energimyndigheten startade Nätverket för vindbruk år 2008 på uppdrag av regeringen som en del av myndighetens arbete med att främja utbyggnaden av vindkraft. Under dessa år har elproduktionen från vindkraft i stort sett femdubblats och antalet vindkraftverk stadigt växt. Även om utbyggnadstakten mattats av något under de senaste åren fortsätter vindkraften att öka i betydelse för den svenska energiproduktionen.

Energimyndigheten satsar stora resurser på teknikutveckling, forskning och stöd till marknadsintroduktion av vindkraft. Nätverket för vindbruk kompletterar detta genom sitt fokus på att förmedla information och ta fram ny kunskap om vindkraft till berörda parter, såväl inom den offentliga sektorn som inom näringslivet. En allt mer central verksamhet är också att stötta alla regionala initiativ inom nätverket och på så sätt verka för lokal förankring och nytta där vindkraften byggs ut.

Nätverkets noder ansvarar för var sitt sakområde som är speciellt viktiga när vindkraften byggs ut, och de samlar relevanta aktörer inom sina kompetensområden. Det finns i dag en stor bredd bland de många aktiviteter som varje år bedrivs inom ramen för Nätverket för vindbruk. Nätverket samlar också flertalet av de aktörer som har betydelse för vindkraftens fortsatta utbyggnad. Det gör att nätverket tidigt kan identifiera både möjligheter, svårigheter och flaskhalsar kopplade till denna utbyggnad. Den kunskapen får sedan betydelse på inriktningen av den årliga utlysningen av medel inom Nätverket för vindbruk.

Under åren som Nätverket har funnits har vindkraftsfrågorna ändrat karaktär – från att vara en angelägenhet mest för pionjärer har sektorn blivit en allt mer etablerad verksamhet, inte minst på berörda myndigheter. Även branschen växer i takt med att utbyggnaden fortskrider. Det gör att behovet av samordning har ökat, både inom nätverket, men också mellan nätverkets ansvariga noder och Energimyndigheten. Ju mer utbredda vindkraftsfrågorna blir och ju mer verksamhet som pågår inom nätverket ju viktigare är det att tillgängliga resurser satsas där de gör mest nytta. Vindkraftsbranschen brottas fortfarande med en del strukturella hinder, som till en del beror på bristande kunskap kopplad till tillståndsprocessen. Det är också en bransch präglad av en mycket snabb teknikutveckling, med bland annat allt större

och högre turbiner. En slutsats är därför att behovet av fortsatt kunskapsuppbyggande och erfarenhetsutbyte kvarstår.

Dessutom finns det skäl att anta att konkurrensen om mark och vattenområden med andra intressen ökar med en fortsatt utbyggnad. En utgångspunkt för Energimyndigheten är att samexistens med andra verksamheter, så som rennäring, försvar och skogsbruk, är möjlig, men det är områden som kan behöva ett utökat samarbete och erfarenhetsutbyte. En utmaning som följer med fortsatt utbyggnad är därför bland annat samordning mellan olika intressen samt hållbar planering och hantering av miljöfrågor i samband med utbyggnaden.

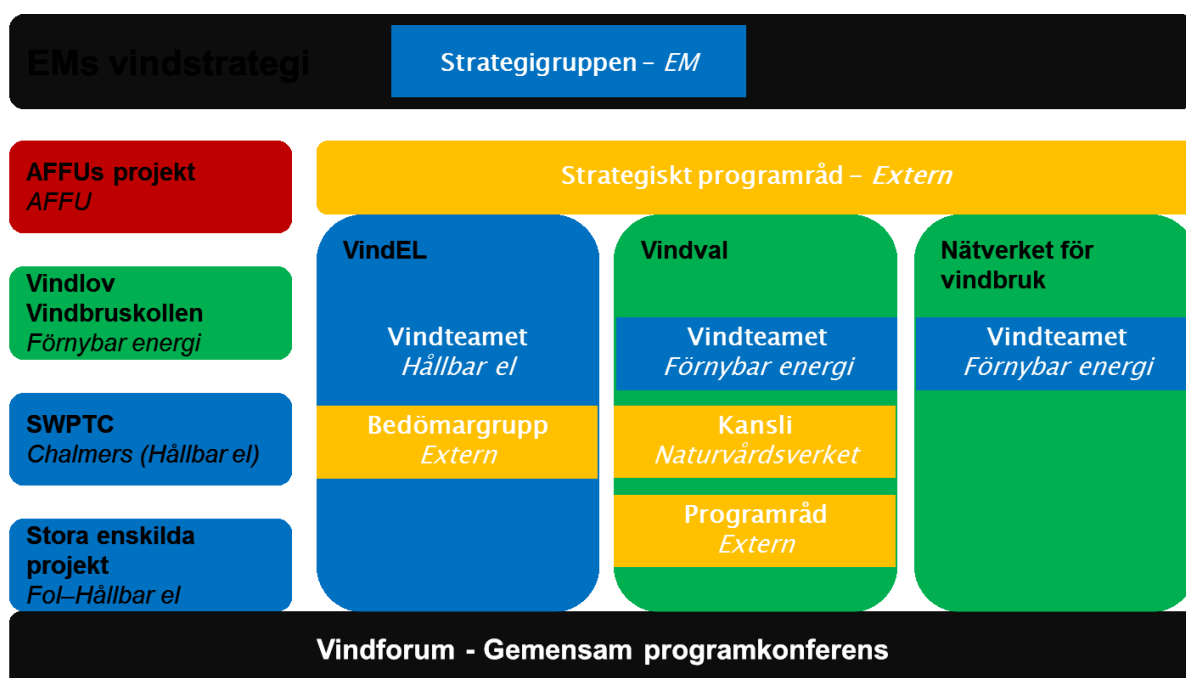
3 Genomförande

3.1 Organisation

Energimyndighetens strategi på vindkraftsområdet är övergripande och styr inriktningen och verksamheten inom samtliga satsningar. Strategiarbetet leds av Vindteamet vilket består av handläggare som arbetar med vindkraftsfrågor vid enheterna förnybar energi och samhälle, hållbar el samt avdelningen för affärsutveckling. Strategiarbetet involverar medarbetare från samtliga avdelningar och samtliga enheter som på något sätt berörs av vindkraftsfrågor.

Till alla program på vindområdet, inklusive Nätverket för vindbruk, knyts ett strategiskt råd som bistår med strategisk kompetens som stöd för omvärldsanalys, uppföljning och diskussioner om verksamhetens inriktning.

Organisationen för Energimyndighetens olika satsningar på vindkraftområdet framgår av tabellen nedan.

Figur 2. Organisation för Energimyndighetens externa finansiering på vindkraftsområdet från år 2016.

3.1.1 Energimyndighetens roll

Energimyndigheten är navet i Nätverket för vindbruk. Navets roll och ansvar inom Nätverket för vindbruk är att:

- Bära det yttersta ansvaret för verksamhetens mål och inriktning genom att besluta om ekonomiska ramar och det formella innehållet för noder och projekt
- Kontrollera att verksamheten följer beslutad inriktning och att samtliga projekt inom Nätverket följer myndighetens uppsatta redovisningskrav
- Samordna nätverkets verksamhet med myndighetens övriga insatser på vindkraftsområdet, vilket bland annat innebär medverkan i planering och genomförande av myndighetens gemensamma vindkonferens
- Förse samarbetspartners i noderna med relevant information om myndighetens verksamhet på vindkraftsområdet
- Vara sammankallande till möten mellan noder och nav, dessa möten sker minst två gånger per år.
- Sammankalla till en årlig nätverkskonferens
- Energimyndigheten ansvarar för programmets finansiering, projektbeslut och därmed också uppföljning av projekten.

3.1.2 Noderna

Nodernas roll och ansvar inom Nätverket för vindbruk är att inom respektive ansvarsområde:

- Bygga vidare på nätverket och hålla kontakt med relevanta aktörer
- Stötta och samarbeta med nätverksprojekt inom nodens ansvarsområde
- Bevaka och följa utvecklingen inom respektive ansvarsområde samt identifiera kunskapsluckor och hålla Energimyndigheten och övriga noder informerade om utvecklingen
- Initiera nya aktiviteter
- Se till att det finns god tillgång på relevanta, uppdaterade fakta och goda exempel
- Hålla Nätverket för vindbruks hemsida uppdaterad

3.1.3 Enskilda projekt

Efter en årlig utlysning tillsätts varje år nya projekt inom Nätverket för vindbruk. Det kan röra sig om allt från projekt med fokus på regional utveckling i samband med vindkraftsutbyggnaden och samverkan lokalt, till enskilda projekt som handlar om att bygga kompetens och kapacitet inom ett för vindkraften relevant område, så som samexistensfrågor mellan vindkraft och rennäringen, kunskapsbyggande kring planeringsfrågor etc.

Projektens roll och ansvar inom Nätverket för vindbruk är att:

- Ta fram ny kunskap och/eller stå för praktisk verksamhet
- Informera om aktiviteter på nätverkets hemsida
- Bidra med sina erfarenheter till hela nätverket

Projekten deltar vid den årliga nätverksträffen, samt presenterar sina resultat vid myndighetens gemensamma vindkraftskonferens.

3.1.4 Granskningsgrupp

Inför varje utlysning knyts en granskningsgrupp. Den består av handläggare vid Energimyndigheten samt chefen för enheten Förnybar energi och samhälle. Även en eller flera representanter från Nätverkets noder granskar inkomna ansökningar, dock har de endast en rådgivande funktion.

Granskarnas uppgift är att bedöma projektens relevans och kvalitet när det gäller mål, genomförandeplan samt nyttiggörande.

Beslut motiveras utifrån målen i denna programbeskrivning och kriterier i aktuell utlysning.

3.1.5 Jämställdhet

Energimyndigheten eftersträvar ett jämställt arbetsliv, och det gäller även vid beslut av projektmedel.

3.2 Tidplan

Detta dokument gäller från 2018-01-01 och fram till att regeringsuppdraget att bilda och driva nätverket för vindbruk avslutas, minst till 2020-01-01.

3.3 Tillsätta projekt i programmet

3.3.1 Behovsinventering/analys

Programmets projekt ska beröra områden och frågor som identifierats som viktiga av nätverkets granskningsgrupp. Noderna stöttar Energimyndigheten i det arbetet genom att bidra med omvärldsbevakning inom sina respektive ansvarsområden. Inför varje utlysning behandlas även frågan i det externa strategiska rådet.

3.3.2 Utlysning

Projekten initieras genom öppna utlysningar en gång per år, vanligen jan-mars. Kriterierna vid bedömningen av ansökningar består av relevans utifrån prioriteringar i aktuell utlysningstext, målen i denna programbeskrivning, kvaliteten av genomförandeplanen och ansökningarnas beskrivning av nyttiggörande/exploatering samt övriga ingående rubriker enligt dokumentet ”Instruktioner för ansökan om projektmedel till Nätverket för vindbruk”.

I de fall den årliga utlysningen saknar ansökningar inom prioriterade områden, alternativt om omvärldsfaktorer gör att behov av andra typer av projekt uppstår senare under året, kan – om budgeten medger det – ansökningar tas emot efter att utlysningen stängts. Dessa projekt ska särskilt noga motiveras utifrån behov och kriterier. Samma förfarande som i utlysningen ska i övrigt gälla. På detta sätt säkerställs att Nätverkets verksamhet är flexibel utifrån aktuella omvärldsfaktorer.

3.3.3 Kvalitetssäkring av ansökningar

Inkomna ansökningar bereds av Energimyndigheten och granskas av en utsedd granskningsgrupp både med avseende på projektets kvalitet och relevans. Granskningsgruppens uppgift beskrivs i avsnitt 3.1.4.

3.3.4 Projektrapportering och kvalitetssäkring av rapporter

Inkomna slutrapporter hanteras av Energimyndigheten och granskas av granskningsgruppen på Energimyndigheten samt av vid behov av en eller flera representanter för Nätverkets Noder.

Framtagen rapportmall ska användas. Det finns dock även möjlighet att lämna in en version som är optimerad för publicering. Godkända slutrapporter samlas i Energimyndighetens projektdatabas.

I de fall granskningsgruppen bedömer att slutrapporten inte uppfyller kraven underkänns den, varvid projektägaren har möjlighet att inkomma med kompletterande uppgifter. Om detta inte görs kan medel återkrävas enligt villkoren i villkorsbilagan. Projektledaren och den organisation som är projektägare kommer heller inte att kunna få fler projekt beviljade.

De slutrapporter som av granskningsgruppen bedöms som tillräckligt bra och användbara för Nätverkets målgrupper publiceras på Nätverket för vindbruks hemsida och projekten har också möjlighet att presentera projektet i olika nationella sammanhang.

3.4 Kommunikation och kunskapsförmedling från programmet

3.4.1 Mål

Målet med kommunikationen från Nätverket för vindbruk är att stödja programmets syften och mål. Kommunikationsinsatserna samordnas med Energimyndighetens satsningar inom Vindstrategin.

3.4.2 Kommunikationens kännetecken

I all kommunikation ska det tydligt framgå att Nätverket för vindbruk stöttar projekten. Innan publicering ska informationen stämmas av med ansvarig handläggare på Energimyndigheten.

Kommunikationen ska vara:

- Öppen och saklig, korrekt och den ska inbjuda till dialog.
- Tydlig- begriplig med klart budskap och tydlig avsändare.
- Aktiv- snabbförmedling av aktuell information.
- Resultatnriktad- anpassad till målgrupperna för att uppnå kommunikationsmålen.

3.4.3 Målgrupper

Målgrupper är de som arbetar med vindkraft i tillstånds-, planerings och beslutsprocesser, inklusive miljökonsekvensbeskrivningar, med kontroll och tillsyn på olika nivåer i samhället, samt lokala aktörer såsom lokala företagsorganisationer och intresseföreningar.

Målgrupper:

- Länsstyrelser
- Regioner
- Kommuner
- Projektörer
- Centrala myndigheter
- Miljödomstolar
- Sveriges Kommuner och Landsting
- Nationella vindkraftssamordnarna
- Forskare och utredare på universitet, högskolor och institut
- Internationella nätverk
- Regeringskansliet
- Branschorganisationer
- Nationella och lokala intresseorganisationer

3.4.4 Kanaler

Nätverket för vindbruk har en egen hemsida som administreras av nätverkets noder. Energimyndigheten presenterar viktiga resultat etc på sin hemsida. Viktiga kanaler för budskap är myndighetens nyhetsbrev, nätverkskonferens samt årlig vindkraftskonferens.

- *Möten*
 - Projekt inom programmet söker medel för att hålla regionala, lokala eller sektorsspecifika möten
 - Viktig roll för nätverket är att förstärka kommunikationen från Energimyndighetens övriga program och verksamhet på vindkraftsområdet. Det sker dels i de enskilda projekten, dels via gemensamma konferenser
- *Nyhetsbrev*
 - Energimyndigheten nyhetsbrev utkommer med upp till fyra nummer per år och skickas ut digitalt till prenumeranter.
- *Pressmeddelanden*
 - I samband med rapportpubliceringar och andra större händelser kan pressmeddelande skickas ut från Energimyndigheten.

3.5 Kommunikation och resultatspridning från projekt

Projekt som beviljas inom ramen för programmet ska ta fram, regelbundet uppdatera och genomföra en kommunikationsplan i nära samarbete med Energimyndigheten.

Dessa krav kan ställas på projekten:

- Energimyndigheten kommer att inbjuda de olika projekten till årliga seminarier.
- Projekten ska presenteras i de sammanhang där Energimyndigheten så begär. Vid såväl muntlig som skriftlig presentation, ska det framgå att projektet helt eller delvis finansieras av Energimyndigheten.
- Årlig lägesrapport ska inlämnas, som beskriver dels hur arbetet fortskrider och eventuella avvikelser från plan, dels viktigare uppnådda resultat i projekten.
- En skriftlig slutrapport med sammanfattning på svenska och engelska inlämnas till Energimyndigheten.

3.6 Utvärdering

En oberoende utvärdering kommer att genomföras under programetappens sista halvår. Ansvarig för detta är Energimyndigheten.

4 Avgränsningar

4.1 Andra anknyttande program inom Energimyndigheten

4.1.1 VindEI-programmet

Energimyndighetens VindEI-program syftar till att bidra till omställningen mot ett hållbart och förnybart energisystem genom forskning om och utveckling av tekniker, system, metoder och frågeställningar relaterade till vindkraft. Viktiga forskningsfrågor handlar bland annat om att hitta lösningar som möjliggör en hållbar utbyggnad och drift av vindkraft i Sverige är. Enligt dess programbeskrivning omfattas inte programmet av projekt som syftar till kunskapsuppbyggnad om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö.

4.1.2 Vindval

Vindval är ett kunskapsprogram med forskning om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö. Programmet är ett samarbete mellan Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

5 Ytterligare information

För ytterligare information kontakta Energimyndigheten:

Annika Nilsson

Tel: 016-544 20 63

E-post: annika.nilsson@energimyndigheten.se

Maria Stenkvist

Tel: 016-544 23 49

E-post: maria.stenskvist@energimyndigheten.se

Kristina Eriksson

Tel: 016-542 06 41

E-port: kristina.eriksson@energimyndigheten.se